

Європа: все ближчі війни

Грузія 2008, Сирія 2011, Донбас-Крим 2014, Україна 2022, Вірменія 2022-2023, Ізраїль 2023... далі?

Порушення постійним членом Ради Безпеки ООН загальноприйнятих норм міжнародного права вивільнило войовничі імпульси звідусіль. Накопичене обурення перетворилося на жорстоку агресію навколо нас. Війна повернулася, вона є найвищим проявом права сили на службі доконаного факту.

Вона наближається до Європи, якій вже кидають виклик, бо її виміри виходять за межі простої географії. Це вже не просто питання територіальних суперечок, це вже питання глобального неприйняття демократій та Заходу.

В першу чергу це стосується Європейського Союзу. Він не є ні державою, ані імперією, і ніколи не хотів колективно озброюватися, бо був побудований для миру. Чи зможе він переступити поріг, який вимагає від нього достатніх сил, щоб переконати в ефективності своєї дипломатії?

Якщо ні, то він продовжуватиме робити обурені заяви щоразу, коли його зачіпатиме нова військова операція, навіть та, що відбудеться в найближчому майбутньому. Як у випадку з Вірменією. Євросоюз навіть не може запропонувати своїм сусідам гарантії безпеки, які має надавати членство в її договорах. То що ж станеться з майбутнім розширенням, якого, як нам кажуть, не уникнути?

Зараз Євросоюзу потрібно навчитися бути сильним. Це означає створення такого механізму між його членами, який дозволить йому гарантувати, якщо потрібно, шляхом примусу, цілісність своєї політичної моделі, своїх інтересів та своїх союзників. Багато хто сумнівається, що це можливо.

Щоб завоювати повагу дедалі більш агресивних діячів, європейці не можуть ігнорувати військове питання. Йдеться не про ведення війни, як часто показувала нам наша історія, а лише про те, щоб забезпечити себе надійними стримуючими можливостями для дій, щоб не бути приниженими: чи то терористами, як в Ірані, чи то диктаторами, як в Росії, Азербайджані чи Туреччині, чи то деінде, як в Сахелі, чи то ближче до нас, як президент Тунісу, який зневажає європейську допомогу, покликану допомогти йому зупинити нелегальну імміграцію.

Громадяни Європи бачать, що загрози наближаються. Нерішучість їхніх урядів, які досі загрузли у своїх національних рефlekсах та не змогли дійти згоди, єдиної для 27-х, тільки посилює їхню тривогу. Вони повинні проявити мужність, креативність та знайти рішення, які дозволять Європейському Союзу бути присутнім на місцях, коли це буде потрібно, а не лише надаючи кредити та безкорисливу допомогу. Хіба ми не можемо уявити собі, як це дозволяють Договори, що деякі держави-члени діятимуть у військовому плані від імені усіх?

Європейський Союз усвідомлює необхідність ставати більш незалежним гравцем, але це усвідомлення відбувається у власному темпі, продиктованому низкою стримуючих обставин. Він хоче бути більш автономним, більш реактивним та приймає все більше законів для захисту своїх ноу-хау, економіки та свого рівня життя, але цього все ще недостатньо.

Тому що у цьому поспіху ми переозброюємося в надії, що ще не пізно; ми заспокоюємо себе членством у великих альянсах; ми постійно "закликаємо до стриманості" гравців на міжнародній арені, які насправді відмовляються від стриманості; ми ухиляємося і, звичайно, робимо все можливе, щоб уникнути застосування збройної сили. Різні національні традиції стикаються і, зрештою, призводять до колективної бездіяльності.

Однак найкращою гарантією миру, наших інтересів та надійності наших союзів є рішучість у застосуванні військової сили, хоча ми й бажаємо, щоб нам не довелося цього робити.

Інші країни, що стають дедалі ближчими до нас, не мають іншого вибору, окрім як взяти до рук зброю, щоб захистити свої народи, а також цінності, які ми поділяємо.

Прокинувшись занадто пізно, Європа ризикує одного дня бути зненацька атакованою цією віссю зла, яка формується на наших очах, від Москви до Гази, від Тегерана до Баку, від Пекіна до Сахеля.